

les tirades de llibres dels nostres autors denoten un gran desert cultural. És un misteri que s'accentua encara més si tenim en compte que les lectures escolars van de baixa amb els nivells d'exigència de lectura que imposen a les aules les noves promocions d'estudiants tots tocats per les fal·leres audiovisuals.

Per iniciar el debat, li plantejarem que *Maletes perdudes* és una trama novel·lesca dominada pel sentiment de l'absència, de no poder parar mai enlloc de manera continuada, i de la solitud dels personatges. No ens ho nega i comença a dissertar sobre els motius que el van decidir a escriure la novel·la. El primer va ser la vivència personal d'una mudança el 2002. Se li van presentar uns operaris amb el camió i, amb els seus comportaments, el van dur a interrogar-se sobre quina vida duïen, d'on venien i on anaven, que

els interessava dels múltiples llocs per on passaven. Concretament, aquells, que venien de l'Europa de l'Est, volien visitar el Camp Nou abans d'abandonar Barcelona.

D'aquest primer nucli temàtic, l'autor va passar a relacionar la trama amb la seva passió de sempre pel món dels cavallers, medievals o contemporanis, que viuen com a rodacamins.

I, finalment, el contrast entre la Barcelona dels anys setanta i la postolímpica, acarant les quals obté uns contrastos costumistes i sociològics d'una gran eficàcia narrativa.

Vam remarcar que l'humor i un cert to irònic travessen les històries i els personatges i va admetre que, especialment, aquests trets estilístics li provenen d'haver llegir amb interès Massimo Bontempelli, però sobretot, Pere Calders.

D'aquí, passarem a reflexio-

nar sobre l'exigència lingüística de qualsevol escriptor i de com es construeix un estil molt personal. En el seu cas, com en d'altres de generacions clàssiques o coetànies, ha tingut una llarga fase preliminar en la feina d'articulista i de contista. Els seus dos reculls *Pell d'armadillo* (1998) i *Animals tristos* (2002) són una prova fefaent, avalada per la crítica, d'aquesta base estilística que l'ha animat a fer el pas a la novel·la. En aquest sentit, un dels tertulians li va plantejar que *Maletes perdudes* se li presentava molt com una suma de contes protagonitzats pels diferents personatges. Puntí va admetre aquesta possibilitat però, evidentment, defensant que ell tenia al cap l'estructura d'una novel·la a banda dels ressos contístics que pugui tenir la trama.

De fa temps que està treballant en l'original d'una nova novel·la sobre la figura mítica de Xavier Cugat. L'esperem ansiosos.

Habitacions tancades, Care Santos

MARIA JOSEP CASTILLO

El passat dijous dia 20 d'octubre l'escriptora Care Santos protagonitzà la segona sessió de la Tardor Literària 2011. Ens havia de parlar de la seva darrera novel·la, *Habitacions tancades*. La Care és nascuda a Mataró, i al llarg del vespre ens parlà de la seva relació amb Argentina, on venia a comprar el pa ocasionalment i on els seus pares havien viscut una temporada. Ens revelà també quelcom molt personal: el per què del seu nom. Resulta que Care ve de Macarena, nom posat a instàncies del pare, d'origen sevillà. Però a ella

Maria Josep Castillo amb Care Santos al Saló de Pedra.

Foto: Enric Subià

no li agradava gens, fins al punt de voler canviar-lo de manera oficial. Finalment no va arribar a aquest extrem, però poca gent sap quin és el nom complet que apareix al seu document nacional d'identitat. Fins i tot algun company de classe de quan estudiava batxillerat a Valldèmia, present a la sala, desconeixia aquest fet, tal com va manifestar-li al final de la xerrada.

La Care, malgrat la seva joventut, ja que va néixer el 1970, té una intensa trajectòria en el món de la literatura. Preguntada sobre quan va començar a escriure, va manifestar que escrivia des de sempre, perquè de ben petita portava ja un diari. Ha conreat tota mena de gèneres: novel·la per a joves i per a adults, contes, assaig, poesia... Va realitzar estudis de Dret i Filologia Hispànica a la universitat, encara que la seva trajectòria professional ha estat sempre lligada a l'escriptura, per exemple a diaris com *ABC* o *El Mundo*, fent crítica literària a la secció de cultura. Són nombrosos els premis que ha recollit després de tant sembrar. I la novel·la que ens presentava suposa la culminació d'aquesta trajectòria. En algun mitjà s'ha dit que és la seva obra més ambiciosa, el seu doctorat en el món de les lletres.

Habitacions tancades ens explica la història familiar de la Violeta Lax, experta en art que ve de Chicago a Barcelona quan en un palauet de l'Eixample s'ha d'obrir la casa museu del seu avi, el pintor Amadeu Lax. El relat ens porta de l'actualitat al segle XIX, a la quarta generació tirant enrere en relació a la Violeta. I al misteri que envolta la seva família, sobretot quan en aquesta vivenda apareix una cambra desconeguda fins llavors amb les restes d'una dona morta. Diu la Care que en el

passat de tota família n'hi ha un, de misteri. I justament el fet que els esdeveniments del passat no s'han d'oblidar està en l'embrió de la novel·la. Només cal llegir la dedicatòria: "als fills, néts i besnéts dels meus fills, que no sabran mai qui vaig ser". Com en una mena de puzzle, el lector va reconstruint la història, anant i venint del present al passat i emprant per fer-ho recursos narratius ben diferents i variats: transcripcions de correus electrònics, articles de diari, fragments de llibres d'art, paràgrafs del quadern personal de la Violeta, cartes postals, documents...

Els protagonistes de la novel·la són fruit de la imaginació de l'autora, malgrat que molts lectors busquin en llibres d'art o a Internet informació sobre el pintor Amadeu Lax pensant que existí de veritat. La Care ens confessà que l'inventà pensant en artistes com Ramon Casas o Modest Urgell. Al costat dels personatges imaginats n'apareixen de reals, d'històrics, com Eusebi Güell, Miguel Primo de Rivera, Francesc Macià o el rei Alfons XIII. I un de real ben curiós, Francesc Canals, el Santet, un barceloní amb fama de tenir poders paranormals, que morí jove, que fou enterrat al cementiri del Poblenou i al qual se li atribueixen miracles, encara avui dia. Sembla ser que aquest noi treballava als grans magatzems El Siglo, que patiren un gran incendi el desembre del 1932, episodi que forma part de la trama de la novel·la. La Care ens explicà part de la recerca a l'entorn d'aquest fet i la seva relació amb els hereus dels propietaris dels grans magatzems, la família Conde. Cal destacar l'especial protagonisme que tenen les dones a la novel·la, tant les de la família Lax com les criades de la casa, la qual cosa porta a rela-

cionar aquesta part de la trama amb la sèrie anglesa *A dalt i a baix*, encara que l'autora manifestà que no l'ha vist mai.

A part de Barcelona, la de finals del segle XIX i de principis del segle XX i l'actual, altres escenaris serveixen de fons de la trama novel·lesca: el llac Como, a Itàlia, o localitats maresmenques com Canet (on estiejava la família Lax), Mataró (ciutat d'origen de la besàvia de la Violeta) i Argenton (on estiejava aquesta mateixa besàvia).

La Care és una escriptora força present a Internet. La pàgina www.caresantos.com és la seva web oficial. També trobem diversos blogs, com el dedicat a la novel·la: www.habitacionescerradas.blogspot.com. En ell podem veure, per exemple, fotografies de diversos escenaris de l'acció amb els paràgrafs corresponents (Nesso, al llac Como, el cementiri de Poblenou, els magatzems el Siglo...). També tenim el seu blog personal, www.silencioeslodemas.blogspot.com i un altre de més "oficial", www.caresantos.blogspot.com. Tant a la xarxa com al públic presents al Saló de Pedra, la Care manifestà quines són les seves darreres lectures (Jaume Cabré i *Jo confesso*), quins són els projectes que té entre mans (una novel·la ambientada a Polònia, una altra centrada en els anys de la Guerra del Francès a Mataró) ...

A la mateixa autora se li fa difícil etiquetar la seva darrera novel·la en un gènere concret: històrica, de misteri, costumista, saga familiar... Té una mica de tot. Però, de ben segur, que els que busquen bona literatura no quedaran decebuts després de capbussar-se en els misteris de la família Lax i en una Barcelona que l'autora confessa estimar molt.